

DOSSIERNo.: OD 416

NAAM: COMITE VAN ACTIE TEGEN OORLOG IN INDONESIë

Uit		In	Uit		In	Uit		In	Uit		In
Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum
	<i>20/10</i>	<i>12/10</i>									
12 FEB. 1959		16 FEB. 1959									
15 APR 1959		16 APR. 1959									

MINUTENBLAD

DOSSIER No. OD 416

NAAM: COMITE VAN ACTIE TEGEN OORLOG IN
INDONESIE

INLICHTINGDIENST
AMSTERDAM

No. I.D. 8323a-2/47.

Uw brief:

Onderwerp:
Actie-comité Indonesië.

Bijlagen: 1

GEHEIM.

Hierbij wordt U toegezonden een pamflet, uitgaande van boven-
aangehaald comité; deze affiches zouden hedenavond worden
aangeplakt op Kattenburg en Wittenburg; de plakkers zouden
bijeen komen ten huize van zekere te REHORST, wonende Suma-
traplantsoen 15-II, alhier (nadere gegevens zullen t.z.t.
worden opgegeven).

VERZONDEN AAN: Hfd. C.V.D., Haag.

F.2.

Volgno.

25 SEP. 1947

ACD/21475

Amsterdam, 23 September 1947.

BUREAU B

Nummer:

Datum:

25-9-47

KNV

uk

INDONESIE

Arbeiders en Intellectuelen

Onder de mom van democratie duikt het fascistische spook weer op: **in Indonesië.**

De Nederlandse regering beweert, dat zij na het vestigen van het Nederlandse gezag in Indonesië onze bruine klassegenoten de democratie zal brengen. **Dit is niet waar en ook niet mogelijk,** want op een koloniale oorlog en op een gewelddadige gezagsvestiging kan

alleen een koloniale onderdrukking volgen.

De Nederlandse regering wil opnieuw de koloniale onderdrukking van onze bruine makers in Indonesië om de winst op **olie, rubber, tin en koffie** veilig te stellen.

Daarvoor moet U hoge belasting betalen!

Daarvoor mogen Uw zonen in Indonesië sterven en bruine proletariërs vermoorden!

Daarvoor moet U afzien van betere levensvoorwaarden!

Om de tegenstand te breken wordt reeds enige jaren op de bruine werkers van Indonesië een hongerblokkade toegepast.

Dezelfde hongerblokkade die U kent van de jaren '44-'45!

Protesteert met ons tegen koloniale onderdrukking.

Vormt actie-comité's in buurten en bedrijven en zoekt voeling met onze organisaties. Activeert eigen verenigingen en organisaties.

Zorgt voor democratie in een zich noemende democratische wereld.

Wekt agitatie en actie. U hoort meer van ons.

Actie-comité Indonesië

Vrije Socialisten Vereniging

Communistenbond Spartacus

Ned. Bond van Vrije Socialisten

UITGEBEVEN

s GRAVENHAGE, 27 September 1947.

Javastraat 68

Tel. { ~~XXXX~~
~~XXXX~~No. B.21475.Bijlagen: I.Dict.: IV. Typ.: RD.12.G E H E I M.

Uw schrijven No.

dd.

Onderwerp: Pamfletten.

Hierbij heb ik de eer Uwe Excellentie/U afschrift aan te bieden van een pamflet, gezamenlijk uitgegeven door de Vrije Socialisten Vereniging, Nederlandse Bond van Vrije Socialisten en de Communistenbond "Spartacus". Van deze pamfletten zijn plm. 5000 exemplaren gedrukt, waarvan op 25 en 26 September 1947 een aantal te Amsterdam werden aangeplakt.

Verwacht kan worden dat ook elders dergelijke pamfletten zullen worden verspreid.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST

Namens deze:

Laere

L.L.van Laere.

AAK:

Z.E.de Minister-President,
Z.E.de Minister van Binnenlandse Zaken,
Z.E.de Minister van Justitie,
Z.E.de Minister van Overz.Gebiedsdelen,
De Heer Hoofd Afd.III B van de Generale Staf,
De Heer Hoofd Sectie III M.I.D., Marinestaf,
De Heer Hoofdcamm.van Politie te Rotterdam,
De Heer Hoofdcamm.van Politie te Den Haag,
De Heer Hoofdcamm.van Politie te Utrecht,
De Heer Hoofdcamm.van Politie te Groningen.

UITGEBOKT

B.21475

I.

IV.

HD.12

ONZEK

Pamfletten.

Hierbij heb ik de eer Uwe Excellentie/U aftehrift aan te bieden van een pamflet, gezamenlijk uitgegeven door de Vrije Socialisten Vermaiging, Nederlandse Bond van Vrije Socialisten en de Communistenbond "Spartacus". Van deze pamfletten zijn plm. 5000 exemplaren gedrukt, waarvan op 25 en 26 September 1947 een aantal te Amsterdam verspreid aangeplakt.

Verwacht kan worden dat ook elders dergelijke pamfletten zullen worden verspreid.

Het Hoofd van de

CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST,

namens deze:

L.L. van Laere.

A.M.I.

Z.E. de Minister-President.
 Z.E. de Minister van Binnenl. Zaken.
 Z.E. de Minister van Justitie.
 Z.E. de Minister van Overz. Gebiedsdelen.
 De Heer Hoofd Afd. III B v.d. Generale Staf.
 De Heer Hoofd Sectie III M.I.D., Marinestaf.
 De Heer Hoofdeem. van Politie te Rotterdam.
 De Heer Hoofdeem. van Politie te Den Haag.
 De Heer Hoofdeem. van Politie te Utrecht.
 De Heer Hoofdeem. van Politie te Groningen.

UNO

OPGELEGD

27 September 7.

B. 21475

1.

IV. RD. 18

GEHEIM

Pamfletten.

Hierbij heb ik de eer Uwe Excellentie/U afschrift aan te bieden van een pamflet, gezamenlijk uitgegeven door de Vrije Socialistische Vereniging, Nederlandse Bond van Vrije Socialistische en de Communistenbond "Spartacus". Van deze pamfletten zijn plm. 5000 exemplaren gedrukt, waarvan op 25 en 26 September 1947 een aantal te Amsterdam werd aangeplakt.

Verzocht kan worden dat ook elders dergelijke pamfletten zullen worden verspreid.

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST,

namens deze:

Vraai

L.L. van Leere.

AHL

- Z.E. de Minister-President.
- Z.E. de Minister van Binnenl. Zaken.
- Z.E. de Minister van Justitie.
- Z.E. de Minister van Overn. Gebiedsdelen.
- > Heer Hoofd Afd. XII B v.d. Generale Staf.
- De Heer Hoofd Sectie III M.I.D., Marinestaf.
- De Heer Hoofdecon. van Politie te Rotterdam.
- De Heer Hoofdecon. van Politie te Den Haag.
- De Heer Hoofdecon. van Politie te Utrecht.
- De Heer Hoofdecon. van Politie te Groningen.

AFSCHRIJF.

I N D O N E S I E ARBEIDERS EN INTELLECTUELEN.

Onder de mom van democratie duikt het fascistische speek weer op: in Indonesië.

De Nederlandse regering beweert, dat zij na het vestigen van het Nederlandse gezag in Indonesië onze bruine klassegenoten de democratie zal brengen. **DIT IS NIET WAAR EN OOK NIET MOGELIJK**, want op een koloniale oorlog en op een geweldsdedige gezagsvestiging kan **ALLEEN EEN KOLONIALE ONDERDRUKKING VOLGEN**.

De Nederlandse regering wil opnieuw de koloniale onderdrukking van onze bruine makers in Indonesië en de winst op **OLIE, RUBBER, TIN EN KOFFIE** veilig te stellen.

DAARVOOR MOET U HOGE BELASTING BEPALEN!

DAARVOOR MOGEN UW ZONEN IN INDONESIA STERVEN EN BRUINE PROLETARIERS VERMOORDEN!

DAARVOOR MOET U AFZIEN VAN BESTERE LEVENSVORMWAARDEN!

Om de tegenstand te breken wordt reeds reeds enige jaren op de bruine werkers van Indonesië een hongerblokkade toegepast.

Dezelfde hongerblokkade die U kent van de jaren '44-'45!

PROTESTEERT MET ONS TEGEN KOLONIALE ONDERDRUKKING.

Vormt actie-comités in buurten en bedrijven en zoekt feeling met onze organisaties. Activeert eigen verenigingen en organisaties.

ZONDT VOOR DEMOCRATIE IN EEN ZICH NERVENDE DEMOCRATISCHE WERELD.

Wekt agitatie en actie. U hoort meer van ons.

**Actie-comité Indonesië
Vrije Socialisten Vereniging
Communistenbond Spartacus
Ned. Bond van Vrije Socialisten.**

Rijkspolitie
~~ROOIJEN~~ GEWEST AMSTERDAM
District Amsterdam.

27 NOV. 401
Amsterdam, 26 Nov. 1946
K

COMMANDANT
No. 9 C.V.D. *Gijssels*
Bijlagen: Div.
Onderwerp: Pamfletten.

35695

Bijgaand zend ik U een rapport
betreffende het vinden van pamfletten
ten aanzien van het uitzenden van troe-
pen naar Nederlandsch-Indie.

De Majoor,
Districtscommandant,
H.A. van STEENIS.

[Handwritten signature]

*Manoekijinit.
Rohimburg en
Jen de Hutan
zijn de teksten nu bekend
en reeds aangegeven?
H. V. S.*

AAN :
Den Heer Hoofd C.V.D.
Javestraat 68
DEN HAAG.

24 October

46

B.4529

R MN

Ag. 253

8 October '46
E.C.HAAGMANS.

GEHEIM

Met verwijzing naar Uw nevenvermeld schrijven moge ik U verzoeken een onderzoek te willen doen instellen naar de politieke betrouwbaarheid van E.C.HAAGMANS, thans in militairen dienst, wonende Celebesstraat 65 alhier.

HAAGMANS heeft aan R.LIMBURG een kamer in zijn huis verhuurd.

Tevens gelieve U hierbij afschrift aan te treffen van een circulaire van het Comité van Actie tegen oorlog in Indonesië, waarin R.LIMBURG als bestuurslid staat vermeld.

Volgens een niet te controleren bericht zou bij R.LIMBURG een agentschap gevestigd zijn van het Russische blad "Pranda". Bij Limburg aan huis zouden regelmatig Russ. officieren en burgers komen in guto's, gemerkt C.D. Kort en tijd geleden zou een Rus zijn intrek in genoemd perseel hebben genomen.

Ik moge U verzoeken ook naar bovengenoemde feiten een onderzoek te willen doen instellen en mij het resultaat te willen doen berichten.

Het Hoofd van den
CENTRALEN VEILIGHEIDSDIENST
Voor dezen
De Luitenant. - Kolonel;

J.G. Crabbendam.

Aan
Den Heer Hoofdcommissaris van Politie
te 's-GRAVENHAGE

CHEF VAN DEN GENERALEN STAF

Afdeeling : III B

No. : 2565 Geheim.

Bijlagen : één

Onderwerp : Comite van Actie
tegen oorlog-Indonesië.

09/4116
's Gravenhage, 15 October 1946.

B 4529

XX

16 OCT.

Onder verwijzing naar mijn brief d.d. 1 October 1946, No. 2319 Persoonlijk, moge ik U hierbij doen toekomen een circulaire van nevenvermeld comite, dat toevallig als onbestelbaar in handen is gekomen van Sergeant E.C. Haagmans, ingedeeld bij de 25e Compagnie R.I. M.I. te Assen.

Genoemde Haagmans, wonende eveneens Celebesstraat 65, te 's Gravenhage, stelde dit pamflet aan zijn Commandant ter hand, terwijl hij mededeelde dat:

- 1e. dat Rob Limburg sedert ongeveer een jaar eenkamer van hem heeft gehuurd in pand Celebesstraat 65.
- 2e. dat hij nimmer iets van politieke activiteit van Limburg had bemerkt.
- 3e. dat hij Limburg graag uit zijn huis wilde laten zetten, doch de bestaande bepalingen dit niet toelaten;
- 4e. dat hij de circulaire overhandigd heeft teneinde zich te vrijwaren tegen eventuele aantijgingen, dat hij iets met Limburg te maken zou hebben.

Ik moge U in overweging geven, naar de politieke betrouwbaarheid van Haagmans een onderzoek in te stellen, alvorens hem voor het verkrijgen van meerdere inlichtingen uit te noodigen.

Het Hoofd van de Afdeeling III B,
De Luit.-Kol. van den Gen. Staf,
o/l De Luit.-Kol.

Kokje

M.P. Kokje.

*De Afg
bekennen van Haagmans*

*Me is f. Rebbels?
C. J. ...*

*Yie P II 331
Comite van actie
tegen oorlog in Indonesië*

AAN:
Hoofd C.V.D.,
Javastraat 68,
's Gravenhage.

Medestrijders,

3

Afschrift maken

OD/416
B4529

Wanneer er onraad dreigt in de indonesische dessa, wordt er op de tam-tam geslagen. De ene tam-tam neemt het alarmsignaal over van de andere, en weldra is de hele streek in rep en roer.

Ook in Nederland dreigt thans ernstig gevaar, en het is dus nodig, dat overal de tam-tam wordt gehoord; dat allerwegen de alarmklok wordt geluid.

Wij moeten ons snel bezinnen en tot daden van verantwoordelijkheid komen.

De toestand in Indonesië dreigt tot een crisis te leiden - en tot oorlog! In feite **IS** er reeds oorlog. De belofte van zelfbeschikking en gelijkberechtigtheid is door Nederland geschonden. Het koloniale regime herleeft in het streven om „orde en rust” te herstellen. Waar dit met geweld gelukt, wordt de nationale beweging verboden, en haar leiding geïnterneerd.

Onze regering onderhandelt (over wat reeds was toegezegd!) met de revolver op tafel: „Onze jongens” worden - in strijd met de grondwet - als kanonnenvlees naar Indonesië geslept - hun ondergang tegemoet, zedelijk en lichamelijk. Intussen gaat het vechten door. Deze sluip-oorlog en de voortdurende troepenverscheppingen **wekken terecht het wantrouwen der Indonesiërs.**

Tegen dit dreigende oorlogsgevaar moet ons volk in beweging worden gebracht. Ieder van ons moet tot een levende tam-tam worden, die het alarmsein doorgeeft en zijn omgeving in beroering brengt.

Er dreigt echter niet alleen in Indonesië onheil - al zal ook dát op ons land zijn terugslag hebben. Oorlog in Indonesië betekent immers onherroepelijk een financieel bankroet voor Nederland!

Ernstiger nog (als dat tenminste mogelijk is) is het feit, dat de democratie in Nederland gevaar loopt. Wat moet een democratisch volk beginnen, wanneer zijn op democratische wijze gekozen vertegenwoordigers in meerderheid praktisch een fascistische koers gaan zeilen?

Want daar komen het ter zijde schuiven van de grondwet en de militaire nevenregering (of moeten we zeggen: superregering??) toch immers neer!

Ons antwoord daarop luidt:

massaal democratisch volksverzet

Wij hebben daarom gevormd een **Comité van Actie tegen Oorlog in Indonesië**, dat tot doel heeft de alarmklok te luiden en het volk wakker te roepen, alsmede zo mogelijk leiding te geven aan het ontwakende verzet.

Helpt ons en toont, dat ge niet wilt berusten in de ontrechting en onderdrukking, die zowel ons eigen als het indonesische volk bedreigen.

Ieder rechtgeaard Nederlander moet in zijn eigen kring en omgeving, werkplaats en fabriek een brandout worden van onrust en verzet, van activiteit en propaganda. Kernen moeten worden gevormd als middelpunten van nieuwe actie.

Voor een goed begin is echter vóór alles **geld** nodig - en zelfs véél geld! Want drukwerk en propaganda zijn duur - en tóch moet ons geluid tot in de uiterste hoeken van het land doorklinken! Geeft dus **méer** dan ge missen kunt! Breng geld bijeen onder Uw kennissen! Want letterlijk alles staat thans op het spel!

Wij hebben Uw hulp dringend nodig en wij rekenen op U!

Geeft U dus omgaand op als medestrijder en zendt Uw bijdrage aan een der onderstaande adressen. U ontvangt dan zo spoedig mogelijk verdere gegevens aangaande de te voeren actie

Hierlangs afknippen

→ Aan: Rob Limburg, Den Haag
Celebesstraat 68.
of Mej. Gien de Haan,
Joh. de Wittstraat 17
Wassenaar

Ik ben het eens - oneens - met bovenstaande oproep
Ik ben bereid - niet bereid - mede te werken
Er bestaat in mijn omgeving mogelijkheid - geen
mogelijkheid - een plaatselijk comité te vormen.
Ik ben bereid - niet bereid - hiertoe mede te werken.
Ik ben bereid - niet bereid - zitting in het plaatselijk
comité te nemen.

Gelieve onderstaande namen en adressen als medewerkers te noteren:

.....
.....
.....
.....
.....

Doorhalen wat niet is gewenst

afz.: naam
adres
woonpl.

26 November 6.

B.5878

GEHEIM.

een

K.

RD.

Vergadering "Comite van actie tegen oorlog in Indonesië."

Hierbij heb ik de eer U afschrift aan te bieden van een verslag van een op 15 November 1945 te Amsterdam gehouden vergadering van het "Comite van actie tegen oorlog in Indonesië", naar den inhoud waarvan ik nogte verwijzen.

Het Hoofd van den
CENTRALEN VEILIGHEIDSDIENST
voor dezen
de Luitenant-Kolonel
o/l.

aan:

A.C. van Politie te Rotterdam.
" " " " Den Haag.
" " " " Utrecht.
" " " " Groningen.

L.L. van Laere.

G E H E I M.

VERSLAG VAN EEN OP 15 NOVEMBER 1946 DOOR HET COMITE VAN
ACTIE TEGEN OORLOG IN INDONESIE, AFDEELING AMSTERDAM,
GEHOUDEN VERGADERING IN DE KLEINE ZAAL VAN HOTEL
"KRASNAPOLSKY" TE AMSTERDAM.

Deze vergadering was voor een ieder toegankelijk
tegen betaling van f.0,25. Er waren circa 125 bezoekers,
waarvan ongeveer 70 vrouwen, personen in uniform waren
niet aanwezig.

Leuzen en opschriften waren niet aangebracht.

De voorzitter van dit Comité, wiens naam onbekend
is gebleven, opende te 20,25 uur de vergadering. Hij riep
de bezoekers een hartelijk welkom toe en deelde voorts
mede, dat deze vergadering was belegd om een overzicht
te geven wat er momenteel in Indonesie gebeurt. Hij vroeg
hiervoor de bijzondere aandacht en gaf hierna het woord
aan de spreekster, Me^{j.} E. Poetiray.

Spreekster begon haar betoog, met de opmerking,
dat men, gezien de trage opkomst, reeds tevreden was, dat
er een ontwerp-overeenkomst was geparafeerd, tusschen de
Commissie-Generaal en de Indonésische Republiek. Met deze
tevredenheid moest men zich echter nog niet in slaap
sussen. Zij wilde hierop echter niet verder ingaan en zich
houden aan het onderwerp, waarover zij moest spreken,
nanelijk "Het Indonésische Nationalisme". Zij begon toen
met te verklaren, dat de vrijheidsdrang van de Indonésiers
niet van den laatsten tijd is, doch reeds dateert van het
jaar 1918. Reeds toen gingen er stemmen op om Indië los
van Nederland te maken. Geleidelijk vond men meer aanhangers.
Toen in 1942, de Japannezen het land binnen vielen,
groeide dit verzet meer en meer aan. De concentratie-
kampen, die door de Japannezen werden ingericht, beletten
echter een en ander om hun verlangen in daden om te zetten.
In 1945 echter, direct na de capitulatie der Japannezen,
meende men dat de tijd nu eindelijk aangebroken was, om
zich daadwerkelijk te organiseren voor een vrij Indonésie,
teneer, daar er toen geen Engelschen en Nederlanders aan
wal kwamen en zij toen vrijheid hadden om een vrije
Indische Republiek te vormen. Helaas werd echter, door de
komst van de Engelschen en later ook de Nederlanders in
Indië, een streep door de rekening gehaald. Men trachtte
thans weer als heerscher op te treden en de Indonésiers
in den hoek te drukken. Dit is hun echter niet gelukt.
De Indonésiers bleven zich verzetten en wilden een vrije
Republiek Indonésië. Ten deele is hun dit thans gelukt.
Door onderling overleg wisten zij op 17 punten, met de
Commissie-Generaal, overeen te komen. "Dit is natuurlijk
zeer toe te juichen, aldus spreekster, doch men zal de
noodige voorzichtigheid in acht moeten nemen, daar een
en ander nog in de beide Kamers besproken moet worden.
De reactie is niet van de lucht. Schouten, de groote
reactionnair, zal alles in het werk stellen, om de over-
eenkomst te laten doen torpedeeren en indien de

de Katholieke Minister Beel niet voet bij stuk blijft houden, zal dit ook zeker gebeuren. Het leed zou dan niet te overzien zijn, daar de Indonésiers aan geen terugwijken meer zullen denken."

Ook spreekster was er niet van overtuigd, dat de overeenkomst direct goedgekeurd zou worden. Zij meende dit te mogen concludeeren uit het feit, dat artikel 192 uit de Grondwet is geschrapt. Een en ander hield, volgens spreekster, in, dat men thans meer dan 70.000 militairen naar Indië kan zenden. "Waarvoor was schrapping van artikel 192 noodig indien men toch den wil had om tot overeenstemming te komen? Hier steekt wat anders achter," meende zij. Maar zij zal blijven hopen dat de gearafeerde overeenkomst hier te lande een goed onthaal zal krijgen en dat er tusschen Indië en Nederland een goede samenwerking tot stand zal mogen komen. "Dit kan, aldus spreekster, indien de Indonesische en Nederlandsche arbeiders progressief samenwerken ook in de toekomst." Zij hoopte dat de Indonésiërs, nu zij binnenkort Nederland weer gaat verlaten, te kunnen mededoelen. Hierna besloot zij haar rede, welke met applaus werd beloond.

Hierna werd 10 minuten pauze gehouden.

Te 9.30 uur begon Jef LAST zijn rede over het onderwerp "Het Nederlandsche Socialisme en het Indonesische vraagstuk". Hij zei o.m. het volgende:

"Toen ik hedenmorgen op straat liep en hoorde roepen "extra editie" snelde ik naar zoo'n verkooper toe en meende niet anders dan, toen ik die groote koppen in de krant zag, dat dit betrekking zou hebben op de gearafeerde overeenkomst tusschen Nederland en de republiek Indonesia. Het bleek echter mis te zijn, want het ging niet over de overeenkomst, doch over het vliegtuigongeval op Schiphol. Ik las van 26 dooden. In het andere hoekje van de krant stond toen iets over de gearafeerde overeenkomst. Dat 26 menschen onkwamen vind ik verschrikkelijk naar vragen de menschen zich wel eens af hoeveel jonge menschenlevens dagelijks in Indie verloren gaan? En nu zegt men wel dat er een wapenstilstand is, maar op Celebes Lombok en Atjeh wordt toch nog naar druk gevochten en daar schrijft men niet over. Wordt het niet eens tijd dat men daar zijn aandacht aan besteedt, om zoodoende jonge levens te sparen." Hij hoopte voorts dat door de gemaakte overeenkomst een en ander zich zal wijzigen, doch zijn vertrouwen kan hij hieraan nog niet geven. Het bleek uit alles dat men de republiek Indonesië "niet wilde". "Hadden de Engelschen anders tijdens de bezetting, teneinde het verzet in Indie te steunen, geen stengun's naar beneden kunnen werpen op de lange kuststrooken?, vroeg hij zich af. Men heeft dit nagelaten omdat men vreesde dat de Indonésier deze wapens in handen zou krijgen en ze gebruiken zou tegen de Nederlanders. Reeds toen was de geest onder de bevolking wakker. Deze is ontwaakt met de kwestie van de Zeven Provinciën in 1927. Er is in Nederland een wettige

wettige Regeering en deze zal het waarschijnlijk goed met de Indonesiers meenen, doch er zijn zooveel andere regeeringen hier in het land die van geen overeenkomst met de Indonesiers willen weten. Dit zijn n.l. de geheime regeeringen van de Olie, Plantages en de Mijnen, die er allen belang bij hebben dat Indie aan Nederland ondergeschikt blijft. Voor dezen regeeringen dienen wij op te passen. Zij zouden de Indonesiers wederom zoo gaarne als koelie willen gebruiken, zooals vroeger, toen men ze voor 2½ cent per dag liet werken.

Neen mijne hoorders, aldus spreker, dit mag niet meer gebeuren. Hier moet het Nederlandsche socialisme een stokje voor steken. Wij socialisten zijn de menschen die hun door ons woord en voorbeeld kunnen helpen en steunen. Zij weten dit en vertrouwen op ons."

Hierna droeg spreker verschillende verzen voor uit werken van Multatuli, Henriette Roland Holst, Jacobs, Gerritson en van hemzelf. Spreker vroeg, hiernaar te handelen. Deze verzen behandelden de ontberingen, mishandelingen en verachting, welke de Indonesiers in het verleden van den overheerscher ondervonden hadden. "Dit mag en zal in de toekomst niet meer gebeuren!"; riep spreker. "Het internationale socialisme moet een feit worden."

"Indien onze schepen aanstonds bemand zijn met blanke en bruine broeders, dan zullen zij elkaar de hand moeten toesteken en allen zullen we een zijn in het socialisme."

Hij voegde in het slot van zijn rede nog toe dat, zijns inziens, de staking van September 1946 er ontzaggelijk veel had toe bijgedragen, dat de overeenkomst tusschen Nederland en Indonesie is geparafereerd.

De Regeering voelde in dezen aan, dat zij, door het bestendigen van haar reactionnaire houding, de kiemen zou leggen voor een burgeroorlog.

Hierna eindigde spreker zijn rede, waarop een natig applaus volgde. Veel van de aanwezigen hadden tijdens deze rede de zaal reeds verlaten.

Vervolgens sloot de secretaris, wiens naam niet genoemd werd, te 10.45 uur de vergadering, nadat hij de actie van het Comité uiteenzette als gebaseerd op de navolgende eischen:

- 1e. Erkenning van de onvoorwaardelijke en volledige onafhankelijkheid van de republiek Indonesia.
- 2e. Sluiten van een vriendschapsverdrag met deze republiek, niet onder dwang van wapenen, maar als vrije en gelijkwaardige partners.
- 3e. Algeheele vrijheid voor het Indonesische volk om staat en gemeenschap te organiseeren naar eigen inzichten, zonder inmenging van eenige niet Indonesische macht.
- 4e. Opgeven van elke machtspositie in Indonesië.

- 5e. Onmiddellijke beëindiging van de aan den gang zijnde verkapte koloniale oorlog in Indonesie.
- 6e. Stopzetting van troepentransporten naar Indonesie.
- 7e. Terugroepen van alle militaire formatie's uit Indonesie, omdat zij practisch gebruikt worden voor het herstel van de oude koloniale status.
- 8e. Terugroepen van alle oud-koloniaal gezinde ambtenaren en aanstellen van nieuwe, alleen in overleg met de republiek.

Hij verzocht dit aan vrienden, bureu en medearbeiders bekend te willen maken om deze eischen verwezenlijkt te krijgen.

"Dit kan, aldus spreker, indien wij de handen aan de ploeg slaan."

Hierop bedankte hij voor de opkomst en sloot de vergadering na een aanbeveling van de collecte die bij den uitgang zou worden gehouden ten bate van "Helpt Indonesie."

De vergadering ging te 11.- uur rustig uiteen.

B. 4682.

00416
GEHEIM.R. SvD.
Ag. 253/46.
8 October 1946.
R.J.Limburg.

(K)

Met verwijzing naar Uw terzijde vermeld schrijven heb ik de eer U te berichten, dat mij omtrent Robertus Jozef LIMBURG, geboren Tomohon (N.O.I.) 9.9.1895, thans wonende Celebesstraat 65, alhier, van den I.D. Utrecht, in welke gemeente hij voorheen woonachtig was, de volgende inlichtingen werden ontvangen.

Zijn vader, die de eerste leerling was van de Christelijke Normaalschool "De Klokkenberg" te Nijmegen, hield te Minahassa (N.O.I.) een meisjesinternaat, waar R.J.Limburg als eenigst zoontje als een felle door zijn moeder werd opgevoed. Reeds op twaalfjarigen leeftijd openbaarde zich bij hem een bohémiennatuur. Na de H.B.S. beoogt te hebben (waar is onbekend) studeerde hij te Leiden Indologie, waar hij als één van de drie besten van zijn jaar zijn studie beëindigde. Hij weigerde echter een functie als bestuursambtenaar te aanvaarden, daar hij toen reeds het standpunt innam, dat hij bij eventueel conflict niet tegen de Indonesiers zou kunnen optreden, omdat de Indonesiers volgens hem ten onrechte werden onderdrukt. Gedurende zijn studietijd vergaderde hij reeds met Indonesiers en was bij hen een zeer gezinsde figuur. Na beëindiging van zijn studie heeft hij zich voorbereid voor de studie in Oostersche talen en Bijbelvertaler voor het Indonesische volk. Deze voorbereiding heeft hij echter naast staken, daar zijn vader weigerde deze kosten te betalen. Hierna is hij verbonden geweest aan de Nieuwe Rotterdamse Courant, als nachtredacteur, waarvoor hij ook veel vertaalwerk heeft gedaan. Hij heeft geweigerd lid van de Cultuurkamer te worden en is op 5.6.1941 van Amsterdam in Utrecht komen wonen (Bays Ballistakraak 47).

Gedurende de bezetting waren zijn inkomsten zeer gering, daar hij door onderverhuur van zijn woning in zijn noodzakelijke levensbehoeften moest voorzien. In 1943 is in zijn woning, waar ook zijn moeder verbleef, een zogenaamde Bijbelkring gevormd, waar Limburg meermalen als spreker is opgetreden. Van zijn hand zijn o.a. de volgende boeken verschenen, die een vrij goede recentie hebben genoten: "Dirk Coornhart"; "Cultuurdragers in bewogen tijden" (beginnende bij de figuur van Geert Groote, + 1384 en eindigde bij het leven van Rembrandt); "Europeesche figuren", terwijl een boekwerk, getiteld: "De Geschiedenis van de Messiasverwachting door de Joden", eerstdaags van zijn hand zal verschijnen.

R.J.Limburg was en is een groot bewonderaar en vriend van Kees Boeke en voelt zich sterk aangetrokken tot de Quakers. Door Limburg is eens gezegd geworden tijdens de bezetting: "Ik zou thans een communist zijn, indien ik mijn vriend Hilbrand Bosma niet ontmoet had". Zijn kennissen, gedurende de bezetting, vroegen zich meermalen af wie hem nog een ter verantwoording zou roepen, de Duitschers of de Nederlanders. Niet omdat hij verkeerd was, maar omdat hij een tegenstander van alle geweld was en alle geweld van beide zijden veroordeelde.

Wat betreft zijn gezinsleven kan nog worden opgemerkt, dat zijn vrouw eenigen tijd gescheiden van hem heeft geleefd. Algemeen wordt aangenomen, dat de schuld hiervan niet bij hem gelegen is.

II

Van hem is niet bekend, dat hij lid is van eenige politieke partij.

HET HOOFD VAN DEN CENTRALEN VEILIGHEIDSDIENST, voor dezen, De Luitenant-Kolonel,

J. G. Crabbebanden.

AAN: Den Heer Hoofdcornissaris van Politie te 's-G R A V E N H A G E.

B 5378

Amsterdam 16 November 1946.

Verslag van een, op 15 November 1946, door het Comité van Actie tegen oorlog in Indonesie, Afdeeling Amsterdam, gehouden vergadering in de kleine zaal van Hotel "Krapolsky", te Amsterdam.

Deze vergadering was voor een ieder toegankelijk tegen betaling van f 0.25. Er waren circa 125 bezoekers, waarvan ongeveer 70 vrouwen. Personen in uniform waren niet aanwezig. Leuzen en opschriften waren niet aangebracht.

De voorzitter van dit Comité, naam onbekend, opende te 20.25 uur de vergadering. Hij riep de bezoekers een hartelijk welkom toe en deelde voorts mede, dat deze vergadering was belegd om een overzicht te geven wat er momenteel in Indonesie gebeurt. Hij vroeg hiervoor de bijzondere aandacht en gaf hierna het woord aan de spreekster, Mej. E. Poetiray.

Spreekster begon haar betoog, met de opmerking, dat men, gezien de trage opkomst, reeds tevreden was, dat er een ontwerp-overeenkomst was gearafeerd, tusschen de Commissie-Generaal en de Indonisische Republiek. Met deze tevredenheid moest men zich echter nog niet in slaap sussen. Zij wilde hierop echter niet verder ingaan en zich houden aan het onderwerp, waarover zij moest spreken, namelijk "Het Indonesische Nationalisme". Zij begon toen met te verklaren, dat de vrijheidsdrang van de Indonesiers niet van den laatsten tijd is, doch reeds dateert van het jaar 1908. Reeds toen gingen er stemmen op om Indië los van Nederland te maken. Geleidelijk vond men meer aanhangers. Toen in 1942, de Japannezen het land binnen vielen, groeide dit verzet meer en meer aan. De concentratiekampen, die door de Japannezen werden ingericht, beletten echter een en ander om hun verlangen in daden om te zetten. In 1945 echter, direct na de capitulatie der Japannezen, meende men dat de tijd nu eindelijk aangebroken was, om zich daadwerkelijk te organiseeren voor een vrij Indonesië, temeer, daar er toen geen Engelschen en Nederlanders aan wal kwamen en zij toen vrijheid hadden om een vrije Indische Republiek te vormen. Heëras werd echter, door de komst van de Engelschen en later ook de Nederlanders in Indië, een streep door de rekening gehaald. Men trachtte ~~er~~ thans weer als heerscher op te treden en de Indonesiërs in den hoek te drukken. Dit is hun echter niet gelukt. De Indonesiërs bleven zich verzetten en wilden een vrije Republiek Indonesië. Ten deele is hun dit thans gelukt. Door onderling overleg wisten zij op 17 punten, met de Commissie-Generaal, overeen te komen. Dit is natuurlijk zeer toe te juisen, aldus spreekster, doch ~~zal~~ men de noodige voorzichtigheid in acht moeten nemen, daar een en ander nog in de beide Kamers besproken moet worden. De reactie is niet van de lucht. ~~De Minister~~ Schouten, de ~~g~~x groote reactionnair, zal alles in het werk stellen, om de overeenkomst te laten doen torpedeeren en indien de Katholieke Minister Beel niet voet bij stuk blijft houden, zal dit ook zeker gebeuren. Het leed zou dan niet te overzien zijn, daar de Indonesiërs ~~aan~~ geen terugwijken meer zullen denken. Ook spreekster is ~~er~~ niet van overtuigd, dat

Handwritten notes:
~~De voorzitter~~
Datum 16/11/46
VRIJZICHT
4

de overeenkomst direct goedgekeurd zal worden. Zij meent dit te mogen concluderen uit het feit, dat artikel 192 uit de Grondwet is geschrapt. Een en ander hoort, volgens spreekster, in, dat men thans meer dan 70000 militairen naar Indië kan zenden. Waarvoor was schrapping van artikel 192 nodig indien men toch den wil had om tot overeenstemming te komen. Hier steekt wat anders achter. Maar zij zal blijven hopen dat de gearafeerde overeenkomst hier te lande een goed onthaal zal krijgen en dat er tusschen Indië en Nederland een goede samenwerking tot stand zal mogen komen. Dit kan aldus spreekster, indien de Indonesische en Nederlandsche arbeiders progressief samenwerken ook in de toekomst. Zij hoopt dat de Indonesiërs, nu zij binnenkort Nederland weer gaat verlaten, te kunnen mededeelen. Hierna besloot zij haar rede, welke met applaus werd beloond.

meent hij

Hierna werd 10 minuten pauze gehouden.

Te 9,30 begon Jef LAST zijn rede over het onderwerp "Het Nederlandsche Socialisme en het Indonesische vraagstuk". Hij begon zijn betoog als volgt:

"Toen ik hedenmorgen op straat liep en hoorde roepen "extra editie" snelde ik naar zoo'n verkooper toe en meende niet anders dan, toen ik die groote koppen in de krant zag, dat dit betrekking zou hebben op de gearafeerde overeenkomst tusschen Nederland en de republiek Indonesia. Het bleek echter mis te zijn want het ging niet over de overeenkomst, doch over het vliegtuigongeval op Schiphol. Ik las van 26 dooden. In het anderehoekje van de krant stond toen iets over de gearafeerde overeenkomst. De 26 omgekomen menschen vind ik verschrikkelijk maar vragen de menschen zich wel eens af hoeveel jonge menschenlevens dagelijks in Indië verloren gaan? En nu zegt men wel dat er een wapenstilstand is, maar op Celebes, Lombok en Atjeh wordt toch nog maar druk gevochten en daar schrijft men niet over. Wordt het niet eens tijd dat men daar zijn aandacht aan besteedt om zoodoende jonge levens te sparen. Hij hoopt dat door de gemaakte overeenkomst een en ander zich zal wijzigen, doch zijn vertrouwen kan hij hieraan nog niet geven. Het bleek uit alles dat men de republiek Indonesië niet wilde. Hadden de Engelschen anders tijdens de bezetting, teneinde het verzet in Indië te steunen, geen stengun's naar beneden kunnen werpen op de lange kuststrooken. Men heeft dit nagelaten omdat men vreesde dat de Indonesiër deze wapens in handen zou krijgen en ze gebruiken zou tegen de Nederlanders. Reeds toen was de geest onder de bevolking wakker. Deze is ontwaakt met de kwestie van de Zeven Provinciën in 1927. Er is in Nederland een wettige regeering en deze zal het waarschijnlijk goed met de Indonesiërs meenen, doch er zijn zooveel andere regeeringen hier in het land die van geen overeenkomst met de Indonesiërs willen weten. Dit zijn n.l. de geheime regeeringen van de Olie, Plantages en de Mijnen, die er allen belang bij hebben dat Indië aan Nederland ondergeschikt blijft. Voor deze regeeringen dienen wij op te passen. Zij zouden de Indonesiërs wederom zoo gaarne als koelie willen gebruiken zooals vroeger toen men ze voor 2½ cent per dag liet werken. Neen mijne hoorders, aldus spreker, dit mag niet meet gebeuren. Hier moet het Nederlandsche socialisme een stokje voor steken. Wij socialisten zijn de menschen die hun door ons woord en voorbeeld kunnen helpen en steunen. Zij weten dit en vertrouwen op ons."

Frnkwaamen

hooft hij niet af

Hierna droeg spreker verschillende verzen voor uit socialis-

Overhe

.....3.....

~~tische boeken~~ van Multatuli, Henriëtte Roland Holst, Jacobs, Gerritson en van hemzelf. Spreker vroeg, hierna te handelen. Deze verzen behandelden de ontberingen, mishandelingen en verachting, die ^{willt} de Indonesiërs in het verleden van den overheerscher ondervonden hadden. "Dit mag en zal in de toekomst niet meer gebeuren," riep spreker. Het internationale socialisme moet een feit worden.

Indien onze schepen aanstonds bemand zijn met blanke en bruine broeders, dan zullen zij elkaar de hand moeten toesteken en allen zullen we één zijn in het socialisme."

Hij voegde aan het slot zijner rede nog toe dat, zijns inziens, de staking van September 1946 er ontzaggelijk veel had toe bijgedragen, dat de overeenkomst tusschen Nederland en Indonesië is geparafeerd. De Regeering voelde in dezen aan, dat zij, door het bestendigen van haar reactionnaire houding, de kiemen ^{van} legde voor het ontstaan van een burgeroorlog.

Hierna eindigde spreker zijn rede, waarop een matig applaus volgde. Veel van de aanwezigen hadden tijdens deze rede de zaal reeds verlaten

Vervolgens sloot de secretaris, wiens naam niet genoemd werd, te 10,45 de vergadering, nadat hij de actie van het comité uiteenzette als gebaseerd op de navolgende eischen:

1e. Erkenning van de onvoorwaardelijke en volledige onafhankelijkheid van de republiek Indonesia.

2e. Sluiten van een vriendschapsverdrag met deze republiek, niet onder dwang van wapenen, maar als vrije en gelijkwaardige partners.

3e. Algeheele vrijheid voor het Indonesische volk om staat en gemeenschap te organiseeren naar eigen inzichten, zonder inmening van eenige niet Indonesische macht.

4e. Opgeven van elke machtspositie in Indonesië.

5e. Onmiddellijke beëindiging van de aan de gang zijnde verkapt koloniale oorlog in Indonesië.

6e. Stopzetting van troepentransporten naar Indonesië.

7e. Terugroepen van alle militaire formatie's uit Indonesië omdat zij praktisch gebruikt worden voor het herstel van de oude koloniale status.

8e. Terugroepen van alle oud-koloniaal gezinde ambtenaren en aanstellen van nieuwe, alleen in overleg met de republiek.

Hij verzocht dit aan vrienden, burens en medewerkers bekend te willen maken om deze eischen verwezenlijkt te krijgen. "Dit kan, aldus spreker, indien wij de handen aan de ploeg staan."

Hierop bedankte hij voor de opkomst en sloot de vergadering na een aanbeveling van de collecte die bij de uitgang zou worden gehouden ten bate van "Helpt Indonesië".

De vergadering ging te 11 uur rustig uiteen.

.....
Verzenden aan: Hfd C.V.D. s'Hage

P.G. Asd.

H.C. Asd.

MILID. Asd.

MARID. Asd.

J-6

NO. 108 416
ERT.: Vlam
DATUM: 9-11-46
PAG.

Tegen troepentransporten

Weliswaar is kort geleden een wapenstilstand gesloten tussen de Nederlandse en Indonesische strijdkrachten en van de week is als resultaat daarvan het bevel: „Staakt het vuren!” uitgegeven, maar de troepentransporten vinden nog op de gewone wijze voortgang. Het spreekt vanzelf, dat ieder er over verheugd is, dat het wapengeweld tot zwijgen is gebracht en daarmee de weg geëffend tot een redelijk overleg omtrent de toekomstige positie der Indonesische Republiek.

Maar wij zijn er nog ver van verwijderd, dat Indonesië als een zelfstandige natie in de rij der volkeren treedt. De koloniale reactie in ons land ageert nog steeds op felle wijze tegen iedere oplossing van het Indonesische vraagstuk, waarbij de band met Nederland in politiek opzicht verloren zou kunnen gaan.

In deze situatie is een voortgezette activiteit van alle progressieve krachten ten gunste van een liquidatie der oude koloniale verhouding geboden. De troepentransporten naar Indonesië moeten dan ook worden stopgezet. De aanwezigheid van een grote legermacht onder een legerleiding, omtrent wier gezindheid niemand gerust kan zijn, brengt de ontwikkeling naar de vrijheid van Indonesië in gevaar.

Het Comité van actie tegen oorlog in Indonesië vraagt voor zijn arbeid ook uw medewerking. Men stelle zich daarom in verbinding met den secretaris van dit comité, Rob Limburg, Celebesstraat 65, Den Haag. Ook financiële steun is broodnodig. De penningmeesteresse, Gien de Haan, Joh. de Wittstraat 17 te Wassenaar, ontvangt gaarne voor dit doel uw bijdrage.